

magje zien

verschijnt 2x per jaar
gratis magazine

10
editie
voorjaar 2021

regionaal landschap kempen en maasland

WANDELROUTE IN DE KIJKER

Erfgoedwandeling
Tuinwijk Eisden

EXPERT AAN HET WOORD

Mooimaker
Linda Vounckx

DIT SMAAKT NAAR MEER

Ommersteyn
geitenkaas

10 MOOISTE
vlinders

OP STAP
langeafstandswandeling
Kempen ~ Broek

OBSDENTIFY: HERKEN DE NATUUR IN 1 KLIK

Een kleurrijke vlinder, een prachtige bloem of een fascinerende paddenstoel: soms moet je gewoon weten hoe ze heten. De tijd is voorbij dat je daarvoor boeken moest doorploegen. De gratis app ObsIdentify vertelt je in één klik wat je gespot hebt. Door jouw waarneming door te geven help je natuurbeheerders, beleidsmakers en onderzoekers om nog meer gegevens te verzamelen over de natuur. Iedereen kan de app gebruiken, van leek tot professional en van jong tot oud. Zowel in de natuur, als in je eigen achtertuin.

ObsIdentify is beschikbaar voor zowel Android als iOS. Via onderstaande QR code kan je ObsIdentify downloaden voor je smartphone.

Pinksterbloem

In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, bloeit de pinksterbloem nauwelijks rond de pinksterdagen. Vroeger kleurde de pinksterbloem in de periode april tot juni vele weilanden helemaal roze. Door de intensivering van de landbouw, gaat deze soort echter sterk achteruit.

Ben je tijdens een regenbui buiten, let dan eens op de bloemen van de pinksterbloem, die gaan dan namelijk dicht en buigen naar beneden. Handig,

want daardoor blijft het stuifmeel droog. Sommige dieren zijn gek op de pinksterbloem, zoals de rups van het oranjepijpje. De vlinder zet namelijk haar eieren af op deze plant. De pinksterbloem kan je eten en smaakt naar tuinkers.

In de middeleeuwen werd er speciaal voor de pinksterbloem gefeest. Tijdens dit feest werd één jongedame aangewezen als Pinksterbloem. Zij werd versierd en kreeg een kroontje.

LANGEAFSTANDSWANDELING
KEMPEN~BROEK
pag. 8

GRASDUINEN IN DUINENGORDEL
pag. 20

10 MOOISTE VLINDERS
pag. 12

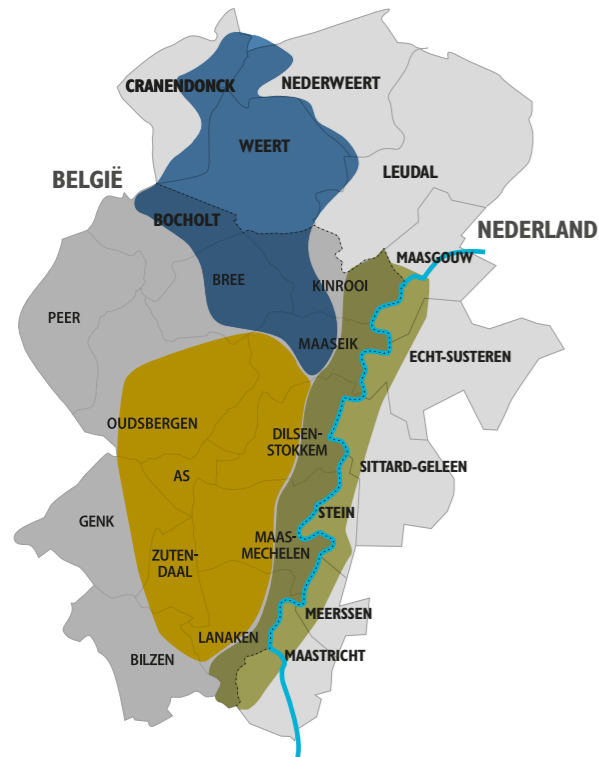

Inhoud

- 04 Streek met streken: straffe cijfers
- 05 Nieuwtjes uit de streek
- 06 Expert aan het woord: mooimaker Linda Vounckx
- 08 Op stap: Langeafstandswandeling in Kempen~Broek
- 11 Voor en na: Meers vanuit de lucht
- 12 10 mooiste vlinders
- 14 Dit smaakt naar meer: geitenkaas van zorgboerderij Ommersteyn
- 16 Wandelroute in de kijker: erfgoedwandeling Tuinwijk Eisden (Maasmechelen)
- 18 In de kijker: eikenprocessierups
- 19 Het Magjezien van...
- 20 Kinderpret: Grasduinen in Duinengordel
- 22 Agendanieuwtjes

ERFGOEDWANDELING
EISDEN -
MAASMECHELEN
pag. 16

STREEK MET STREKEN: Kempen en Maasland

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland is een bijzondere streek in Vlaanderen, in het noordoosten van Belgisch Limburg. Hier fiets je door heide, bossen en duinen van de Hoge Kempen, wandel je door de moerassen van Kempen~Broek, en dwaal je door de nieuwe wildernis van de Maasvallei. Grenzeloos avontuur, en dat mag je ook letterlijk nemen, want het RivierPark Maasvallei en het GrensPark Kempen~Broek delen we met Nederland (provincie Noord-Brabant en Limburg).

Dankzij deze waardevolle landschappen is het een streek waar het goed is om te wonen, te werken, te ondernemen én op vakantie te komen.

Nieuwtjes UIT DE STREEK

LANGEAFSTANDSWANDELING RIVIERPARK MAASVALLEI "WANDELROUTE VAN HET JAAR"!

Eind april mocht RivierPark Maasvallei de felbegeerde prijs voor 'Beste wandelroute van de Benelux' in ontvangst nemen. De vernieuwde langeafstandswandeling was pas vorige zomer - in volle coronacrisis - gelanceerd en leidt de wandelaar gedurende 137 km langs de oevers van de Maas door 11 Maasgemeenten. De prachtige route werd meteen druk bewandeld en de bijhorende wandelkaart ging al snel in tweede druk.

Nu volgt dus de kers op de taart. In haar beoordeling hield de jury van de gespecialiseerde wandelaars rekening met o.a. de aanwezige bewegwijzering, de ondergrond, de aantrekkelijkheid van het landschap, eventuele thematiek en de routegeids of op de website. Benieuwd?

www.rivierparkmaasvallei.eu/nl/langeafstandswandeling

30 JAAR RLKM: JANE GOODALL VIERDE MEE

In 2020 vierde het Regionaal Landschap Kempen en Maasland haar 30ste verjaardag. Om dit jubileum extra glans te geven was Jane Goodall, de wereldberoemde Britse primatoloog en gedragsbioloog, graag bereid om in te gaan op onze uitnodiging om onze regio te bezoeken en tegelijk ook een eredoctoraat van UHasselt ontvangen. Jane Goodall is bekend omwille van haar baanbrekend onderzoek naar het leven van chimpansees in Afrika. Sinds de jaren '80 zet zij zich in voor de bescherming van chimpansees en hun leefgebieden en is zij een internationaal bewonderde pleitbezorger voor een betere wereld.

Corona strooide echter roet in het eten en zo werd het uiteindelijk een online event. Maar ook vanop afstand kon ze ons inspireren voor een groene, duurzame en sociaal correcte toekomst. Scan de qr-code en (her)bekijk de uitzending.

Straffe cijfers

De diversiteit in fauna en flora verdrievoudigde het laatste decennium, terwijl de oppervlakte 'maar' verdubbelde.

2008

734 ha

2018

1.500 ha

Uit het meerjarige natuuronderzoek "Maas in Beeld" blijkt dat het RivierPark Maasvallei goed op weg is om een van de meest bijzondere natuurgebieden in Europa te worden, een pluim op de hoed van de natuurbeheerders die er actief zijn. Zowel nieuwe

riviersoorten als de groei van bestaande soorten werd opgetekend. Als de kansen die het gebied de laatste decennia kreeg, worden verdergezet in de komende tijd komen ook de otter, de boomarter en de visarend in zicht.

Deze opmerkelijke resultaten worden voorgesteld tijdens een symposium op 21 mei.

Wil je graag het hele onderzoeksrapport inkijken, of je inschrijven voor het symposium? Kijk dan op www.rivierparkmaasvallei.eu/nl/maasinbeeldsymposium

Door grindontginning aan de oevers, gekoppeld aan natuurontwikkeling, kan de Maas nu op een veilige manier aanzwellen.

7 meter
peilverschil tussen
laag- en hoog-
watervniveau

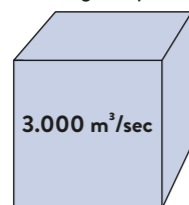
laagwaterafvoer

10 m³/sec

x300

hoogwaterpiek

3.000 m³/sec

Heel wat kenmerkende planten en dieren van het rivierengebied doen het goed door de uitbreiding van het aantal hectares natuur en doordat gebieden jarenlang met rust worden gelaten.

BEVER
-5- -78-
2008 2020

-2- -320-
1996 2019
AALSCHOLVER

-4- -16-
1980 2020
VISSOORTEN

-4- -113-
2007 2019
DASLOOK

KANDELAARTJE
-5- -1.513-
2007 2019

-11- -24-
soorten 2019
SPRINKHAAN

50 JAAR LIMBURGS LANDSCHAP... PROOST!

Natuurvereniging Limburgs Landschap viert in 2021 haar 50ste verjaardag! Inmiddels beschermt en/of beheert de vereniging zo'n 40 natuurgebieden, goed voor bijna 2700 ha Limburgse natuur. En maar liefst 21 van die 40 natuurgebieden liggen in het Regionaal Landschap Kempen en Maasland! Limburgs Landschap is dan ook al jaren een waardevolle partner in de ontwikkeling van het Nationaal Park Hoge Kempen, GrensPark Kempen~broek en het RivierPark Maasvallei... Op naar nog vele jaren van samenwerking!

NIEUW IN KATTEVENNEN!

De Stokkenmanroute (4,2 km) laat je, met de hulp van een app, spelboekje of verhaalboekje, kennismaken met de mysterieuze Stokkenmannen in het bos! Ontdek het verhaal van deze bijzondere wezens.

De route, het vertel- en spelboekje en app zijn verkrijgbaar in het Bezoekersonthaal van Kattevennen (€5)

www.kattevennen.be

Expert
AAN HET WOORD

Linda Vounckx, MOOIMAKER IN MAASMECHELEN

We spreken af aan het sportpark van Maasmechelen met Linda, Mooimaker en Tanja, verantwoordelijke voor de Mooimakers in Maasmechelen. Het valt ons meteen op. Hier ligt veel zwerfvuil: blikjes, papieren zakjes met lunchverpakkingen, flesjes, snoepverpakkingen... Linda en Tanja laten zich echter niet uit het lood slaan en beginnen enthousiast aan hun taak. Wij gaan mee op ronde langs de prachtige vijver.

Tanja Iser, verantwoordelijke Mooimakers Maasmechelen: wat zijn Mooimakers?

Tanja: "Mooimakers zijn vrijwilligers die het zwerfvuil helpen opruimen. Wij hebben ongeveer 100 Mooimakers in onze pool van vrijwilligers. Vorig jaar ruimden ze met zijn allen maar liefst 700 zakken zwerfvuil op

in Maasmechelen. We zien een opvallende stijging van het aantal vrijwilligers, vooral gezinnen. Tijdens de eerste lockdown in 2020 zochten mensen zinvolle activiteiten in de buitenlucht, en daar hoort zwerfvuil opruimen zeker bij."

geniet van de natuur en de buitenlucht, maar neem je afval mee naar huis of deponeer het in een vuilbak.

HOE LANG DUURT HET TOT ZWERFVUIL VERGAAT?

1 JAAR

bananenschil

2-14 JAAR

sigarettenpeuk

20-25 JAAR

kauwgom

50 JAAR

blikje

ONEINDIG

petfles

Linda, waarom ben je Mooimaker?

Linda: "Ik ga vaak wandelen en ik ergerde me steeds meer aan het afval dat er lag. En wat je aandacht geeft, groeit. Ik wou deze ergernis ombuigen naar een positieve actie en daarom meldde ik me in 2017 aan als Mooimaker. Ik ruim dus in mijn vrije tijd zwerfafval op in mijn buurt. Ik zie ook steeds afval liggen als ik ergens naar toe ga, het is een gewoonte geworden. Dus het gebeurt regelmatig dat ik met de auto terugrijd naar een plek waar ik veel afval zag liggen om het op te ruimen."

Ik vind het leuk om te weten dat ik bijdraag aan een propere omgeving en mensen die ons zien opruimen, geven veel complimenten. Dat motiveert om ermee door te gaan, zeker als je ziet dat een plek die je net hebt opgeruimd, er een week later alweer vuil bijligt.

Tanja en ik zijn intussen vriendinnen geworden en we ruimen regelmatig samen op. Het is altijd leuker om met twee af te spreken. Het motiveert en je kan intussen bijpraten."

Tanja: "Vrijwilligers kiezen zelf waar en hoeveel ze willen opruimen. Ze worden ondersteund door de gemeente en we organiseren ook leuke activiteiten zoals filmavonden om het groepsgevoel te stimuleren. En ik probeer net zoals Linda dit jaar 1000 km te wandelen, dus ik registreer mijn stappen ook tijdens het opruimen."

Linda, wat is je favoriet plekje om op te ruimen?

Linda: "Dat is ongetwijfeld Maaswinkel, een natuurgebiedje van Natuurpunt, in het RivierPark Maasvallei. Hier vind je echt nog ruige, ongerepte natuur en het geeft me altijd een supergoed gevoel als ik hier rondgewandeld heb én tegelijkertijd het zwerfvuil heb opgeruimd."

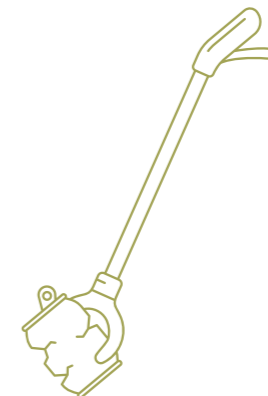
Wat is het vreemdste wat je ooit hebt opgeruimd?

Linda: "Een Senseo apparaat langs het kanaal. Jammer dat de machine stuk was, anders hadden we lekkere koffie

kunnen maken nadien (lacht). Ook vinden we vaak koelkasten en andere grote spullen. Dat melden we dan aan de gemeente."

Na enkele uren op stap geweest te zijn met Tanja en Linda zijn we helemaal zen. Afval opruimen is verslavend ook al is het spijtig om te zien dat er zoveel zwerfvuil ligt... Het aantal zakken afval dat we verzameld hebben, liegt er niet om. Mensen gooien nog veel te snel hun afval weg in plaats van het mee naar huis te nemen of in de vuilbak te gooien.

"VERANDER DE WERELD NIET DOOR WOORDEN MAAR DOOR DADEN."

Mooimakers is de motor van de strijd tegen zwerfvuil en sluikestorten in Vlaanderen. Mooimakers organiseert campagnes, voert onderzoek, stimuleert kennisuitwisseling, ondersteunt op een proactieve manier alle betrokken actoren en zet zelf aanstekelijke acties op. Mooimakers is het merk waaronder Vlaanderen Mooi uitvoering geeft aan haar beleid. Vlaanderen Mooi is het initiatief tegen zwerfvuil en sluikestorten van de OVAM, Fost Plus en de VWSG.

Wie zich wil aanmelden als Mooimaker kan zich registreren via www.mooimakers.be

Wil je meer weten over het rivierafvalproject dat OVAM uitvoert samen met partners uit Vlaanderen, Nederland en Duitsland, surf dan naar www.litterfreeriversandstreams.eu

Op stap

DE LANGEAFSTANDSWANDELING VAN KEMPEN~BROEK

Meer en meer krijgen we de vraag van wandelaars waar ze langere wandelroutes kunnen vinden. Heel wat mensen zijn tevreden met hun korte wandellus op zondagnamiddag maar de echte fanatieke wandelaar wil wel wat meer. In het GrensPark Kempen~Broek komen zij ruimschoots aan hun trekken. De grensoverschrijdende langeafstandswandeling van wel 104 km verbindt de mooiste plekjes van het gebied. Vind je deze afstand te lang, dan kan je naar believen de tocht minder lang maken door middel van één van de 7 inkortingen. Wij slaagden er in het grootste gedeelte van de route op 4 dagen te wandelen!

DAG 1: 20,3 KM

We parkeren onze wagen aan de parking van de Laurabossen in Weert en wandelen door de bossen richting het Wijffelterbroek. Dit voormalige moerasgebied wordt langzaam weer hersteld en doet dienst als klimaatbuffer. We steken de Lossing over en passeren een drogere zandrug die twee moerassen van elkaar scheidt. Aan de linkerkant zien we het Vosseven maar we kiezen

ervoor om nog even te wachten met de lunch. Wat is het landschap hier mooi! De Luysen is een vijvergebied en een waar paradijs voor vogels en libellen. We wandelen langs de Abeek en pauzeren in de Luysmolen. In de namiddag zien we vooral akkers en weilanden. We lopen een stukje langs het kanaal en beëindigen onze dag aan de Keyartmolen.

Weert

De langeafstandswandeling vind je terug op de streekkaart Kempen~Broek. Bestel hem online met de code [magjezien0521KB](#) en krijg 50% korting*.

De route is in twee richtingen bewegwijzerd. Je herkent de langeafstandswandeling aan het bordje met de libel.

*Geldig t.e.m. 01/07/2021 bij aankoop van 1 kaart.

DAG 2: 12,3 KM

Vandaag wandelen we door het zuidelijke deel van het Kempen~Broek. We voelen de wandeltocht van gisteren nog in de benen dus doen we vandaag wat rustiger aan. We wandelen door het kleinschalige landschap in de vallei van de Itterbeek. Het is hier prachtig! Hier zijn heel wat poelen waar zelfs de boomkikker de laatste jaren weer opgedoken is. Vandaag is het een zonnige warme dag waardoor we besluiten te picknicken. We hernemen de tocht en na een tijdje verandert het landschap. We belanden in de Geisterseheide. Je merkt dat alles hier planmatiger werd aangelegd. Via de bossen van het Jagersborg, steken we twee beken over en onze dag zit erop.

Tongerlo

Kijk op onze website www.magjezien.be voor alle info met mogelijke overnachtingen, horeca en instapplekken.

VOOR

NA

Maaseik

DAG 3: 21,8 KM .....

Vandaag staat er ons een fikse tocht te wachten. In de voormiddag wandelen we vooral langs akkers en weilanden. 's Middags wijken we even van de route af om te lunchen in Molenbeersel en na de middag belanden we in de Goort. De Lossing loopt door dit bosgebied en je kan er even pauzeren aan de vijver. Dan is de Zig aan de beurt. Dit prachtige vijvergebied met rietkanten en moeraszones herbergt heel wat zeldzame waterplanten en vogels. Nadat we een tijdje hebben gewandeld door het bosgebied bij het Woutershof, zien we links St. Maartensheide liggen. Hier staan enkele Koninkpaarden op het gemak te grazen. We wandelen weer langs de Abeek richting het moerasgebied van het Stramprooierbroek. Hier merk je dat het Kempen~Broek een grenspark is, we steken verschillende keren de grens over. Moe maar voldaan belanden we in Stramproy.

DAG 4: 17,1 KM .....

Het laatste stuk van onze route is een beetje atypisch. Het pad loopt door de Tungelerwallen waar het landschap weer heel anders is. Hier zien we vooral dennenbomen en heel wat stuifzand. We nemen weer onze tijd om uitgebreid te picknicken. Via een vrij open en relatief recent landbouwgebied belanden we in een stukje open heide. Het pad slingert door de bossen en uiteindelijk zien we in de verte de parking. De wandelroute zit erop!

www.kempenbroek.eu

Stramproy

Weert

Zelf op ontdekking? Natuurmonumenten ontwikkelde in Meers pas het 'Klauwenpad', een fijn struinp pad van 3 km met als start het café 'de witte borstel'. Het pad komt ook langs 'woodhenge' – een monument van versteende bomen die bij ontgrinding van de regio werden gevonden.

Meer info: www.rivierparkmaasvallei.eu

VOOR EN NA Meers vanuit de lucht

Vanuit de lucht levert de rivierverbreiding die bij Meers werd uitgevoerd, een van de meest spectaculaire zichten van het hele RivierPark Maasvallei. Het is niet voor niets dat de gemeente Stein – waartoe Meers behoort – zich 'hart van de Maasvallei' noemt! De rivierverruiming werd er in 2017 door het Consortium Grensmaas afgerond, maar al sinds 1997 startte Natuurmonumenten er met natuurontwikkeling en begrazing van het gebied.

De meanderbocht bij Meers is een van de meest dynamische trajecten van de Grensmaas. De rivier probeert om door te breken naar het oosten, en deed dat zowel in het verre als in het recente (2018!) verleden. Hier zie je de Maas als dynamische regenrivier dus 'live' aan het werk. De vele

grindbanken en -geulen zien er na elke hoogwaterperiode weer anders uit.

Meers bestond lange tijd grotendeels uit weilanden, met populieren begrensd. Door grindwinning ontstond de plas die je op de 'voor' foto nog kan zien. Tussen 1998 en 2008 werd rondom die plas het 'proefproject Meers' uitgevoerd. De dam tussen de grindplas en de Maas werd verlaagd. Uiteindelijk werd de plas opgevuld. Daarnaast werden rond die tijd in de Maas ook enkele drempels gelegd om verdroging van de hoger gelegen Kempen tegen te gaan.

Op de grindbanken, die erg warm worden in de zomer, vind je 'zuiderse' flora zoals kluwenklaver of wilde marjolein, en het is een belangrijk gebied voor broedvogels.

VALLEI VAN DE IFFERBEEK

GEHAKKELDE AURELIA

KEIZERSMANTEL

BONT ZANDOOGJE

ORANJETIPJE

KLEINE VOS

GROOT GEADERD WITJE

KLEINE IJSVOGELVLINDER

KONINGINNENPAGE

DE 10 MOOISTE Vlinders

Onze regio is rijk aan open heide, zonnige bosranden, bloemenrijke oevers en vochtige loof- en wilgenbroekbossen waardoor het voor vele vlinders een waar paradijs is. We selecteerden de 10 mooiste vlinders uit onze streken, de ene al wat makkelijker te spotten dan de andere.

Wil je meer weten over deze 10 vlinders? Check hun paspoort op www.magjezien.be

Zelf een mooie vlinder gespot? Deel je foto met [#Magjezien!](https://www.instagram.com/magjezien)

 facebook.com/magjezien instagram.com/magjezien

IEPENPAGE

DAGPAUWOOG

DIT SMAAKT NAAR MEER

Geitenkaas

van zorgboerderij Ommersteyn

WITTE PIZZA MET OMMERSTEYN GEITENKAAS

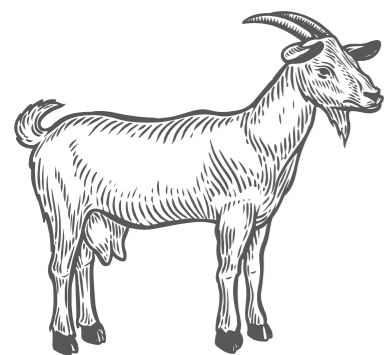
Ingrediënten voor 1 pizza:

- 200 gram 00-bloem
- 100 gram lauw water
- 18 gram verse gist
- 2 el olijfolie
- 1 tl zout
- Snuifje kristalsuiker

(Een kant en klare pizza bodem kan uiteraard ook gebruikt worden)

Voor de topping:

- 3 el Ommersteyn walnotenolie
- 3 rode uien
- 2 teentjes knoflook geperst
- 1 tl kristalsuiker
- 1 eetlepel Ommersteyn kruiden (of Provençaalse of Italiaanse kruidenmengeling)
- 150 gram Ommersteyn geitenkaas (smaak kan je zelf bepalen)
- 3 el Ommersteyn honing
- Handjevol rucola

Bereiding:

VOOR DE PIZZABODEM:
Strooi de bloem uit op je werkblad en maak een kuiltje. Meng de olijfolie, het zout en de suiker erdoor. Los de verse gist op in het water. Giet het gistmengsel bij de bloem.

Kneed het mengsel met de hand tot een homogeen en glad deeg. Rol het deeg tot een bol. Dek het deeg af met een schone keukenhanddoek en laat minstens 90 minuten rijzen op een warme plaats.

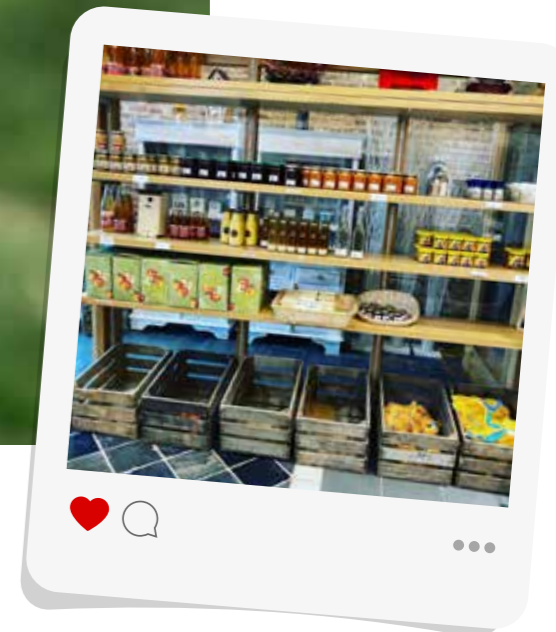
Of maak je deeg zelfs al de avond van tevoren. Bewaar het dan in vershoudfolie in de koelkast. Het geheim van een lekkere pizza is: laat het deeg een nacht rijzen en je pizza wordt extra luchtig en krokant.

Net voor het bakken rol je het deeg uit. Gebruik nog wat extra bloem om te vermijden dat je deeg gaat plakken op je werkblad.

VOOR DE TOPPING:
Verhit 3 eetlepels walnotenolie in een koekenpan. Fruit de uienringen in 15 minuten zacht en glazig. Roer de suiker en knoflook erdoor. Bak alles nog 5 minuten tot de ui begint te karamelliseren en roer de Ommersteyn kruiden erdoor. Laat het enigszins afkoelen.

Verdeel gelijkmatig de uien erover en laat rondom een smal randje vrij. Verkruiemel of snij de geitenkaas. Strooi deze erover en voeg peper en zout naar smaak toe.

Verwarm de oven voor op 220 °C. Bak de pizza 12-15 minuten tot het deeg goudbruin is. Werk af met een paar eetlepels Ommersteyn honing (beweeg met de lepel met honing kruiselings over de pizza). Maak de pizza af met een handjevol rucola.

DOMEIN OMMERSTEYN

Zorg voor mens én landschap

Domein Ommersteyn is een onderdeel van De Meander VZW in Dilsen-Stokkem en biedt een werkplek voor personen die in de gewone werk- of leefsituatie moeilijk kunnen functioneren. De boerderij omvat een geitenhouderij met zo'n 500 melkgeiten, een bio-tuin, een keuken en een hoevewinkel met producten van voornamelijk eigen makelij: geitenkazen, confituren, geitenmelkijs ed... Enkele maanden per jaar kan je er ook je eigen veldboeket gaan plukken op de plukweide van De Zoenebloem.

De medewerkers worden zoveel mogelijk betrokken in het volledige productieproces: van zaadje tot de groenten op hun bord, van de appelboom tot het appelsap in hun glas... Zo leren ze zorg te dragen voor het landschap, de dieren én elkaar.

En daar blijft het niet bij: in de loop van 2021 zal er op het domein ook een ijssalon en vernieuwde winkel geopend worden waar er – hoe kan het anders – zoveel mogelijk lokaal geproduceerde producten aangeboden zullen worden. Enkele wandelroutes van het wandelgebied Stokkem (RivierPark Maasvallei) zullen verlegd worden zodat ook wandelaars makkelijk kunnen kennis maken met deze bijzondere stichting.

Meer info:

[f /DomeinOmmersteyn](#)
www.stichting-ommersteyn.be

WANDELROUTE IN DE KIJKER

Zin doen krijgen om naar buiten te gaan. Dat proberen we met dit **magjezien** te bereiken. Daarom zetten we in elke uitgave één route in de kijker.

Gebeten door het mijnverleden?

- Bezoek het Mijndepot te Thorpark (Genk-Waterschei), hier vertellen ex-mijnwerkers je hun verhaal over het leven in en rond de mijn.
Info: www.mijndepot.be
- In het Museum van de Mijnwerkerswoning stap je de jaren 30 binnen en zie je hoe men toen leefde.
Info: www.erfgoedeisden.be

Erfgoedwandeling TUINWIJK EISDEN (MAASMECHELEN)

Tot nu toe trokken we altijd naar de natuur, hoog tijd om een erfgoedwandeling in de kijker te plaatsen. De Hoge Kempen heeft met de vondst van steenkool een gigantische omwenteling gekend, zeer boeiend om met je erfgoedbril naar te kijken. Deze wandeling van 5 km loodst je door de pittoreske tuinwijk van Eisden. Deze werd vanaf niets uit de grond (of beter gezegd de heide) gestampt naast de mijn van Eisden. De mijn sloot eind jaren '80, maar de sfeer van weleer is nog steeds te voelen. Download de gratis Erfgoedapp voor de interactieve tocht met foto's en beeldmateriaal.

1. CITÉ

De komst van de steenkoolindustrie bracht letterlijk een volksverhuis met zich mee, een ongeziene verandering in de op landbouw gerichte maatschappij. De mijnarbeiders (maar ook het andere personeel) werden in de tuinwijk (cité) gehuisvest. Kosten noch moeite werden gespaard: mooie, moderne woningen, scholen, ziekenhuizen, kerken... de hele wijk was zelfvoorzienend met winkels, een bakkerij, slagerij en zorgvoorzieningen. En alles oogde zeer groen en aantrekkelijk. Men was er intussen achter dat gezonde werknemers productiever waren.

In Eisden was het verschil in klasse minder zichtbaar dan in andere tuinwijken. Aan de ene kant van

bijvoorbeeld de Kastanjelaan staan de arbeiderswoningen en aan de andere de alleenstaande woningen voor het kaderpersoneel. Onderhoud van de grotere tuinen werd door de mijn voorzien. De hoofdstraten herken je door de omvangrijke bomen. In volle glorie tijd stonden er ongeveer 3000 bomen zoals de Tamme Kastanje, de Witte en de Rode Paardenkastanje, de Rode beuk en de Plataan. Daarnaast zijn de vele hagen ook een blikvanger. Tweemaal per jaar ging de haagschaar van buur tot buur en moest iedereen zijn haagje volgens voorschrift terugzetten. Vele hagen zijn verdwenen maar de gemeente doet samen met Tuinwijk 2020, de erfgoedverenigingen en het Regionaal Landschap campagnes om de wijken terug te 'behangen'

2. BEWONERS

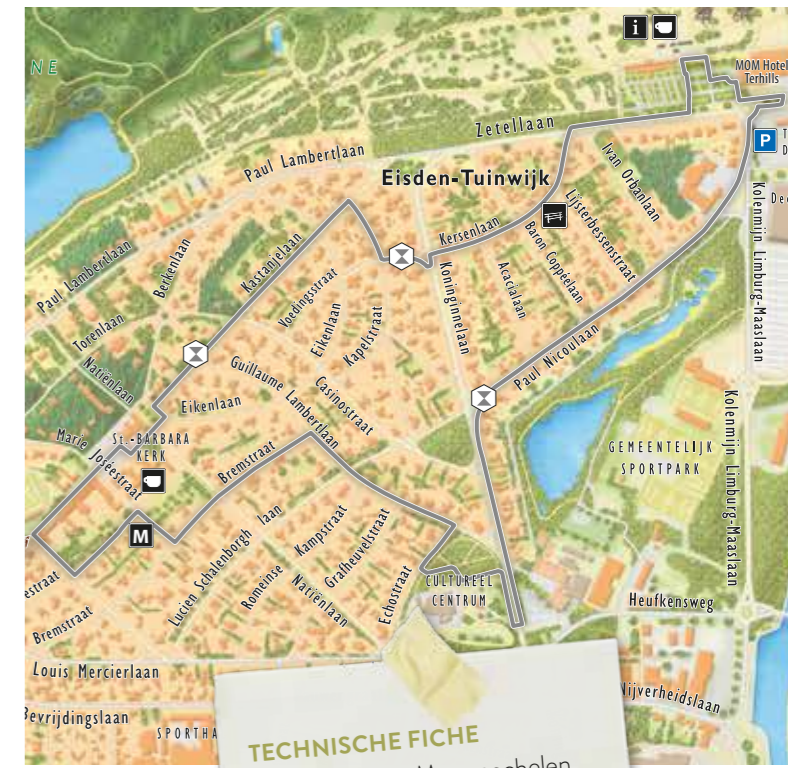
Voor WO I werkten vooral Walen en Vlamingen in de mijnen. Daarna kwamen de buitenlandse werkkrachten, die uit de berooide landen geronseld werden. De ronselaars trokken ook naar streken waar al kolenindustrie was om zo ervaren werknemers te vinden. Uit Noord-Italië, Oostenrijk, Duitsland, Hongarije, Polen en toen nog Tsjechoslowakije, vertrokken uiteindelijk grote groepen werknemers naar Eisden. De Italianen, Grieken en Spanjaarden kwamen vanaf 1946 naar Limburg, gevolgd door Turken en Marokkanen vanaf 1963. Er ontstond een eigen taal in de cité: het 'citéduits', een smeltkroes van alle talen die er gesproken werden.

3. MIJNKATHEDRAAL

De Sint-Barbarakerk werd tussen 1925 en 1945 gebouwd en is opgedragen aan de beschermheilige van de mijnwerkers. Ze telt 2,5 miljoen Maastrichtse Belvédère bakstenen en is erg markant in de wijk. Het mijnbedrijf was niet katholiek, maar financierde wel de bouw zodat de katholieke werknemers naar de mis konden.

...je in de schachtbok van Eisden een bijzondere verzameling foto's bekijken? Maak er even tijd voor na je wandeling. Als je nog fit bent, kan je meteen de trappen beklimmen om het uitzicht te bewonderen.

TECHNISCHE FICHE

Start: Toerisme Maasmechelen, Zetellaan 35
Afstand: 5 km, maar doe zeker een natuurwandeling op Terhills erbij!
Kleur:
Extra info via de ErfgoedApp

De erfgoedwandeling is een samenwerking van Tuinwijk 2020 – Stichting Erfgoed Eisden – Erfgoedcel MijnErfgoed – IOED Kempen en Maasland en gemeentebestuur Maasmechelen.

IN DE KIJKER **Eiken processie-rups**

Echt populair is ze niet, de soort die we deze keer in de kijker zetten. Eigenlijk is de eikenprocessierups gewoon de larve van de eikenprocessievler, een nachtvlinder. De rups is echter heel wat bekender omwille van zijn alom bekende kriebelige eigenschappen.

De brandhaartjes met haakjes zijn bijna onzichtbare haartjes (0,2 mm) op de rug van de rups.

Grote zwarte kop

De rupsen zijn bedekt met lange witachtige haren, ingeplant op roodachtige "wratten", deze veroorzaken geen last.

Wist je dat

... het venijn van de eikenprocessierups in de aanwezigheid zit van de vele microscopisch kleine brandharen op de rups, die in de maanden mei en juni vanaf de derde vervelling verschijnen als verdedigingsmechanisme. Ze maken het eiwit thaumetopoeïne los als ze op je huid of in je ogen terecht komen, daardoor maak je histamine aan. Een volgroeide rups heeft circa 700.000 brandharen! De brandharen behouden meer dan 5 jaar hun schadelijke werking. Daarom wordt aangeraden om de oude nesten te laten verwijderen. Doe dit zeker niet zelf!

Naam: eikenprocessierups of eikenprocessievler (thaumetopoea processionea)

Grootte: De volwassen rups is 4 tot 5 cm lang

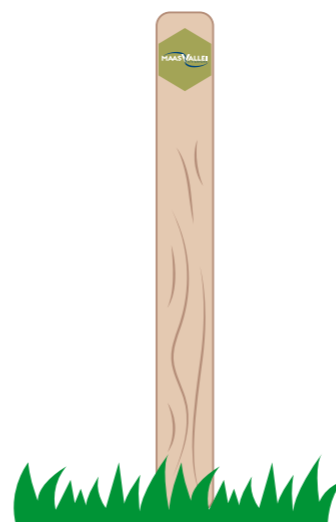
Habitat: Zoals de naam al aangeeft leeft hij vooral op eikenbomen (voornamelijk de zomereik). De rupsen gaan groepsgewijs, in processie, op zoek naar voedsel (eikenbladeren) in de toppen van de bomen. Eikenbomen met rupsen zijn te herkennen aan de nesten: dichte spinsels van vervellingshuidjes, uitwerpselen en brandharen. Daarnaast zijn deze bomen vaak kaalgevreten.

Cyclus: De eikenprocessievler legt haar eitjes in de maand augustus in de toppen van de bomen. De eitjes overwinteren daar en in april komen de rupsen uit de eitjes. Dan ondergaan de rupsen een vijftal vervellingen, waarna ze in juni volgroeid zijn. De rupsen verpoppen zich eind juni, begin juli tot vlinder. Van begin juli tot begin september vliegen de vlinders uit.

Het mag je zien van...

Joyce K. uit Vaals vraagt:

“Ik woon in Vaals en ga elk weekend op pad om te wandelen. Ik heb al vele wandelingen gedaan in het Heuvelland en ben nu eigenlijk op zoek naar een totaal ander gebied. Ik hoor van vrienden dat het prachtig wandelen is in de Maasvallei en dat je hier wandelt in de directe omgeving van de Maas. Wat kan ik verwachten als ik in het RivierPark Maasvallei op pad ga? Zijn er ook wandelroutes uitgezet en zo ja, waar kan ik die vinden?”

In het RivierPark Maasvallei wandel je door een redelijk vlak landschap, met de Maas en haar Maasplassen altijd dichtbij. Of je nu wandelt langs de oevers van de Maas of door één van de gezellige Maasdorpjes... Die combinatie tussen natuur en cultuur is wat het RivierPark Maasvallei zo bijzonder maakt. Bovendien is de natuur die je hier ziet uniek in de Euregio: op deze 40 km (van een totale lengte van 950km) is de Maas vrij afstromend en kan ze volledig haar gang gaan. Zo ontstaat nieuwe wildernis met veel bijzondere bloemen en planten, en duizenden watervogels die daarvan komen profiteren.

Wandelen in het RivierPark Maasvallei kan op twee manieren: met het lussensysteem (of ommetjes

genoemd) of met het knooppuntensysteem (knoopenlopen), afhankelijk van je eigen voorkeur. Alle uitgestippelde wandellussen (of ommetjes) vind je op de website www.wandeleninlimburg.be. Het knoopenlopensysteem vind je op dit moment enkel langs de Nederlandse oever, in bepaalde gemeenten.

Op de website van Visit Zuid-Limburg vind je enkele suggestieroutes op het knoopenlopensysteem in Zuid-Limburg. En met de Wandelrouteplanner van Visit Noord- en Midden-Limburg kun je je eigen wandelroute uitstippelen:

www.visitzuidlimburg.nl/govisit/routes/wandelen/
visitnoordenmiddenlimburg.nl/nl/wandelroute-planner-midden-in-limburg

DE WINNAARS VAN DE FOTOWEDSTRIJD KEMPEN~BROEK ZIJN GEKEND!

Heel wat mensen waagden hun kans en stuurden foto's in! De driekoppige jury heeft per categorie de winnaars gekozen. Martin Boonen, Marko Barendregt en Michelle Seerden wonnen respectievelijk de eerste prijs in de categorie landschappen, flora&fauna en mensen. Proficiat allemaal! Je kan alle inzendingen en de winnende foto's terugvinden op de website www.kempenbroekunesco.eu.

VAN BOS TOT BOER GRASDUJNEN

Kinder
Pret

KOM MET JE KLAS

Grasduinen in Duinengordel!

'Zich op zijn gemak en voor zijn plezier met iets bezighouden', dat lees je als je grasduinen in het woordenboek opzoekt. Maar **Grasduinen in Duinengordel** is veel meer!

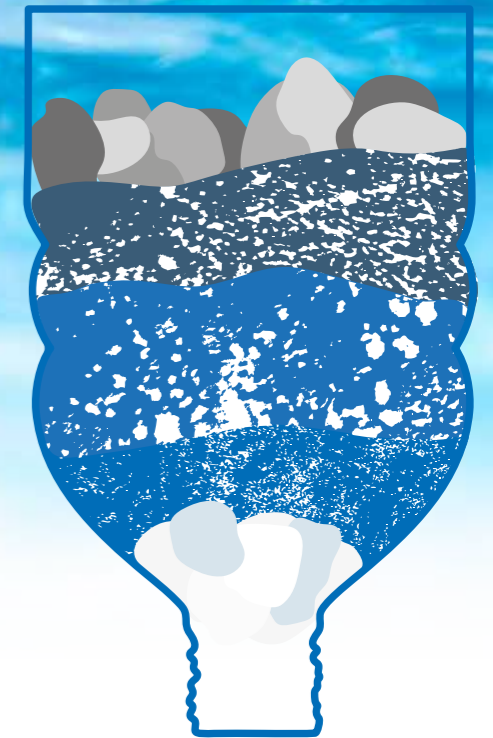
Kinderen laten ontdekken hoe de natuur, het werk van de boer en het landschap met elkaar verbonden zijn, dat is het doel van dit educatief pakket in Duinengordel, een gebied in het noorden van het Nationaal Park Hoge Kempen. Kinderen van het 3de en 4de leerjaar leren er wat de natuur voor ons doet en dit aan de hand van de 4 oerelementen: aarde, water, vuur en lucht, aangevuld met het element leven.

Een superbelangrijk element voor natuur, landbouw en leven in het algemeen is **WATER**. Helaas is water steeds schaarser en worden de droge periodes steeds talrijker. Bewust omgaan met water is dus erg belangrijk!

We hebben voor een heleboel zaken water nodig, en soms is het belangrijk dat dit water heel zuiver is. Soms kan je ook regenwater gebruiken. Dat is niet echt vuil natuurlijk, maar ook niet drinkbaar. Regenwater is prima om te gebruiken bij het poetsen, om aan de planten te geven, het WC door te spoelen, de auto te wassen, kleren te wassen, ... Gebruikt jouw gezin al regenwater hiervoor?

KEIEN —
GROF ZAND —
FIJN ZAND —
WATJES —

PROEFJE

Net zoals in de lucht kunnen er vuile deeltjes in het water zitten. Omdat deze vaak groter zijn dan de vuile deeltjes in de lucht kan je ze er zelf ook uitfilteren.

Test het zelf!

Snij een plastic fles in 2, neem het deel met de flessenhals en vul dit deel met watjes, fijn zand, grof zand en keien, in de volgorde zoals hiernaast afgebeeld. Giet het vuile water (met aarde) door je zelfgemaakt waterfilter en kijk wat er gebeurt!

Opgelet: Jouw zelf-gezuiverde water is uiteraard niet drinkbaar ☹
Daarvoor moet het gezuiverd worden in een echte waterzuiveringsinstallatie.

TEST JE WATERKENNIS

Voor het maken van dingen die we gebruiken of eten is er soms heel veel water nodig. Verbind de juiste hoeveelheid water met het juiste product

1 t-shirt van katoen	1.	a.	1 000 liter water
1 liter melk	2.	b.	3 000 liter water
1 kilo varkensvlees	3.	c.	10 000 liter water
1 jeansbroek	4.	d.	165 liter water
0,5 liter cola	5.	e.	6 000 000 liter water
1 kilo tarwe	6.	f.	2 700 liter water
1 ei	7.	g.	168 liter water
1 auto	8.	h.	400 000 liter water
1 huis	9.	i.	6 000 liter water
1 kilo rijst	10.	j.	1 000 liter water

WAT MAG JE VERWACHTEN VAN GRASDUJNEN?

Starten doe je in de klas. Het educatief pakket met de inhoud en aanpak kan je gratis op de website downloaden. Hierna ben je klaar om naar buiten te trekken: in de buurt van de Oudsberg kan je in de duinen spelen, natuurbeheerwerken doen, leren over bijzondere planten en dieren. Ook een bezoek aan een boerderij hoort erbij!

GRASDUJNEN MET JOUW KLAS?

Geef deze tip zeker door aan je leerkracht. Op www.grasduinen.be vindt hij of zij alle mogelijkheden. Het Grasduinen-pakket kan op maat van de klas of school aangepast worden.

Hopelijk mogen we jou en je klas snel verwelkomen in het Nationaal Park Hoge Kempen!

Oplossing: 1-f, 2-a/j, 3-i, 4-c, 5-g, 6-a/j, 7-d, 8-h, 9-e, 10-b

2021: ODE AAN DE MAAS

In 2021 zet toeristisch Nederland haar mooiste landschappen in de kijker onder de noemer 'Ode aan het Landschap'. Ook de Limburgs Maas staat dit jaar extra in de schijnwerpers dankzij de deelcampagne 'Ode aan de Maas'. Verschillende evenementen en activiteiten doorheen het jaar brengen hulde aan de indrukwekkende rivier die het landschap in de Maasvallei heeft gevormd, waaraan de Limburgers hun identiteit ontleen en die de levensader is van beide Limburgen.

Evenementen:

- Grensmaasopera: 25 - 27 juni en 2 - 4 juli in Schipperskerk (Sittard-Geleen)
- Limburg Festival: 25 - 29 augustus (verschillende locaties in Nederlands Limburg)
- Maas Trek 2021: 3 oktober (start in Itteren, Maastricht met grensoverschrijdende wandellussen)

Een overzicht van alle evenementen:
rivierparkmaasvallei.eu/nl/ode-aan-de-maas

AGENDA nieuwttjes

6 JUNI: LANDDUINENWANDELING AAN DE OUDSBERG

Te midden van een 7 km lange duinengordel, omgeven door bossen, troont het hoogste landduin van Vlaanderen, als een woestijn in een groene oase. Dit avontuurlijk landschap is ook het leefgebied van een bijzondere natuur. Kom het allemaal ontdekken met een Ranger.

Praktisch: Camping Zavelbos, Kattebeekstraat 1, 3680 Opoeteren (Maaseik) - van 14u tot 16u - €2 per persoon of €5 per gezin; inschrijven vereist via www.nationaalparkhogekempem.be/nl/kalender

13 JUNI: GROTE GRAZERS IN ACTIE

In het RivierPark Maasvallei worden op meerdere plaatsen Galloway-runderen en Konik-paarden ingezet voor het natuurbeheer. In Negenoord zie je ze bijna altijd wel staan en dit levert mooie beelden op. Een MaasVerkenner vertelt je meer over het natuurlijk gedrag van de grazers en de functies die ze vervullen in natuurbeheer.

Praktisch: Parking De Wissen in Stokkem (Negenoordlaan 2, 3650 Dilsen-Stokkem) van 14u tot 17u, deelname gratis

27 JUNI: KRUIDENWANDELING

Ben je ook nieuwsgierig naar welke kruiden er voorkomen in Kempen~Broek? Wil je meer weten over de geneeskrachtige werking van sommige blaadjes, bloemetjes of plantenwortels? Misschien ben je wel verrast over welke kruiden je in de keuken kan gebruiken. Nieuwsgierig naar legendes en verhalen over het historische gebruik van Kruiden? Dan is deze wandeling echt iets voor jou!

Praktisch: Parking De Luysmolen, Luysenweg 2, Bocholt, van 14u tot 16u, €2 per persoon of €5 per gezin; inschrijven vereist via els@rlkm.be

4 JULI: NATUURBELEVING OP ZIJN BEST, INCL. MINITREIN

Kom de natuur ontdekken met al je zintuigen! De Ranger neemt je mee voor een leuke activiteit boordevol opdrachten! Aansluitend, om 16.30u kan je me rijden met de minitrein (prijs inbegrepen)

Praktisch: Toegangspoort Station As (ingang bezoekersonthaal), Stationsstraat 124, 3665 As van 14 tot 17u, €2 per persoon of €5 per gezin, inschrijven vereist via www.nationaalparkhogekempem.be/nl/kalender

MEER AGENDANIEUWTJES?
NEEM EEN KIJKJE OP
WWW.MAGJEZIEN.BE

Ook in 2021 heeft corona helaas nog steeds een invloed op het activiteiten aanbod van Rangers en Verkenners in onze streken. We kondigen hier vol goede hoop onze activiteiten aan voor de zomermaanden, maar gelieve steeds op onze websites te controleren of en onder welke voorwaarden de activiteiten plaatsvinden.

11 JULI : HET RIVIERPARK MAASVALLEI IN GEUREN EN KLEUREN

Het is hoog zomer in het RivierPark Maasvallei. Laat je onderdompelen in de weelderige natuur aan de oever van de Maas.

Praktisch: Café de Witte Börstel in Meers (Koevaart 15, Stein), van 14u tot 17u, €2 per persoon of €5 per gezin.

25 JULI: LANGS GRAFHEUVELS EN ZANDDUINEN

Onze Verkenner neemt je mee op struintocht door het mulle zand, de heide en dennenbos. Onderweg vertelt hij jullie over het unieke van deze plek: het is nl. één van de meest uitgestrekte grafheuvelvelden van West-Europa uit de Late Bronstijd.

Praktisch: Parking Boshoverheide, Tranchéeweg 5 (bij de spoorwegovergang), Weert, van 14u tot 16u, €2 per persoon of €5 per gezin; inschrijven vereist via els@rlkm.be

8 AUGUSTUS: VILAIN XIII EN ZIJN BOMEN

Laat je verrassen door de geweldige bomencollectie die burggraaf Vilain XIII gedurende zijn leven naar Leut haalde. Vandaag ontdek je er nog grote reuzen van wel 300 jaar oud!

Praktisch: Parking kasteel Vilain XIII (Dreef 148, 3630 Leut) - van 14u tot 17u, €2 per persoon of €5 per gezin

15 AUGUSTUS STRUINEN DOOR DE PAARSE HEIDE

Geniet van het gekleurde landschap! De Ranger vertelt je graag wat de heide zo bijzonder maakt.

Praktisch: Toegangspoort Mechelse Heide (aan de schuilhut), Joseph Smeetslaan 280, 3630 Maasmechelen, van 14 tot 16u, €2 per persoon of €5 per gezin - inschrijven vereist via www.nationaalparkhogekempem.be/nl/kalender

22 AUGUSTUS: BOMENSAFARI

Bomen zetten CO₂ om in zuurstof en geven ons schaduw in de zomer. Ze zijn een bron van leven voor vogels en insecten. En ze zijn ook nog heel erg mooi! Wil jij graag bomen leren herkennen en allerlei leuke weetjes opdoen over bomen? Kom dan met onze Verkenner mee een boompje opzetten over bomen.

Praktisch: De Tösch, parking Moskou, nabij Grotlaan 208, Neeroeteren (Maaseik), van 14u tot 16u, €2 per persoon of €5 per gezin; inschrijven vereist via els@rlkm.be

HET Laatste WOORD

Water is de bron van alle leven. Water is vanzelfsprekend en alom aanwezig. Het valt uit de lucht, het zit in de grond en toch heeft Vlaanderen een gigantisch waterprobleem.

Opeenvolgende droge zomers en niet al te natte winters, hebben een aanslag gepleegd op onze grondwatervoorraden.

Ironisch genoeg kampen we ook steeds vaker met een teveel aan water: enkele dagen hevige regenval en onze straten staan blank en de modder stroomt van onze vruchtbaarste akkers.

De oorzaken zijn al decennia lang gekend: te veel verharde oppervlakten voeren regen in snel tempo naar rioleringen, sloten en beken. Het water krijgt de kans niet het grondwater aan te vullen. Waar water wél in het landschap achter blijft, moet het dan weer zo snel mogelijk weggevoerd via drainages, greppels en sloten. Daarvoor zijn we ook zelf verantwoordelijk. De laatste 50 jaar hebben we maar liefst 75 procent van onze natte natuur verloren. Hierdoor kan water niet infiltreren in de grond en vloeit het af naar de rioleringen.

Zoals zo vaak, geeft de natuur zelf ons de oplossing. Het is hoog tijd dat we de natuur opnieuw de ruimte geven om onze watervoorraad te blijven garanderen. En dat we verspilling op grote schaal tegengaan.

Daarom lanceerde ik vorig jaar met overtuiging en ambitie de "Blue Deal". Een plan met extra Vlaamse middelen dat Vlaanderen opnieuw natter moet maken.

En daar plukt ook het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, en dus iedereen die in deze prachtige regio woont, mee de vruchten van.

In het Landschapspark Kempen~Broek wordt door natuurverenigingen al jaren aan een zogenaamde 'klimaatbuffer' gewerkt. Een groot, natuurlijk moeras dat werkt als een spons: bij regen slorpt het water op, bij droogte geeft ze dat water langzaam af aan haar omgeving.

Maar ook de grote werkzaamheden in het Landschapspark Maasvallei, hebben gezorgd dat de Maas de ruimte krijgt die ze verdient. Het rivierbed kan nu miljoenen kubieke meter water bergen.

En in het Nationaal Park maakt beton plaats voor groen: zo kan de strategische grondwatervoorraad van de Hoge Kempen weer langzaam aanzwellen. Wist je trouwens dat 40% van alle Limburgers water drinkt uit ons Nationaal Park?

Een reden te meer om zorgzaam om te springen met water én om onze bossen, moerassen en valleien te omarmen. Geniet van de zomer.

Zuhal Demir,
Vlaams minister van Omgeving.

VOOR EN NA:
LIMBURG ZAAIT

Volgende editie

DIT SMAAKT NAAR MEER:
NOTEN

Heb jij een mooi plekje
gespot? Deel je foto met
ons met hashtag

  #magjezien

NOG GEEN ABONNEE?

Schrijf
JE IN VOOR
ONS GRATIS
magjezien

Dit **magjezien** wordt enkel
verstuurd naar abonnees. Als
je het tijdschrift wil ontvangen,
moet je je eerst dus inschrijven.

Dit kan via onze website:
magjezien.be
Mail naar: info@rlkm.be
Bel naar: +32 89 65 56 65

 facebook.com/magjezien

 instagram.com/magjezien

KINDERPRET:
DE BOSWACHERS-QUIZ

10 X:
NATUURLIJK BLAUW

Colofon:

Redactie: Redactie: Kristel Neyens, Ilse
Olaerts, Anneleen Mengels, Stephanie
Janssen, Hanne Mengels, Ruben Beerens
Fotografie: Erwin Christis, RLKM,
Anneleen Mengels, Rudi Van Beek, VILDA
photo (Jeroen Mentens, Rollin Verlinden en
Yves Adams), Els Peusens, Linde Hermans,
Shutterstock, RLLK

Ontwerp: Hands.be - Christina Usacheva
Verantwoordelijke uitgever:

Ignace Schops, Winterslagstraat 87,
B-3600 Genk,
tel. +32 89 65 56 65
e-mail: info@rlkm.be
website: www.rlkm.be
depot: D/2021/8362/5
oplage: 6000 exemplaren

gedrukt op FSC
papier, verpakt in
composteerbare folie

Dit magazine werd gerealiseerd met de
financiële steun van:

ROUTE IN DE KIJKER:
TÖSCH LANGEREN

